Lietas arhīva Nr. A42-00586-19/37
ECLI:LV:ADRJJTN:2019:1204.A420245918.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Jelgavā 2019. gada 4. decembrī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnesis A. Vīksne,

piedaloties pieteicējas sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Kūrija" pārstāvei /pers. A/, atbildētājas – Latvijas Republikas – pusē pieaicinātās Labklājības ministrijas pārstāvei /pers. B/ un Nodarbinātības valsts aģentūras pārstāvim /pers. C/ un /pers. D/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Kūrija" pieteikuma par Eiropas Sociālā fonda projekta „Atbalsts ilgstošajiem bezdarbniekiem" Nr. 9.1.1.2/15/I/001 līguma Nr. NVA 2016/10. ESF/1.1-10.13/16 par atbalsta pasākuma „Psihologu un psihoterapeitu individuālās konsultācijas un grupu konsultācijas" īstenošanu izpildes pareizību.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicēja sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Kūrija" un Nodarbinātības valsts aģentūra (turpmāk – aģentūra) 2016. gada 5. oktobrī noslēdza Eiropas Sociālā fonda projekta „Atbalsts ilgstošajiem bezdarbniekiem" Nr. 9.1.1.2/15/I/001 līgumu Nr. NVA 2016/10. ESF/1.1-10.13/16 par atbalsta pasākuma „Psihologu un psihoterapeitu individuālās konsultācijas un grupu konsultācijas" īstenošanu (turpmāk – Līgums).

Uzskatot, ka Līgums netika pienācīgi izpildīts, pieteicēja 2018. gada 1. martā vērsās Labklājības ministrijā ar iesniegumu par zaudējumu atlīdzināšanu saistībā ar Līguma neizpildi.

Ar Labklājības ministrijas 2018. gada 25. maija lēmumu Nr. LM-32-1-08/131 (turpmāk – Lēmums) pieteicējas iesniegums par zaudējumu atlīdzību 210 647,44 *euro* saistībā ar Līguma neizpildi atzīts par nepamatotu. Lēmums pamatots ar šādiem argumentiem.

[1.1] Aģentūra 2016. gada 15. aprīlī izsludināja iepirkumu Nr. NVA 2016/10_ESF (turpmāk – iepirkums), kura priekšmets bija psihologu un psihoterapeitu individuālo un grupu konsultāciju īstenošana ilgstošajiem bezdarbniekiem. Iepirkums bija sadalīts 12 iepirkuma priekšmeta daļās, katrai daļai tehniskajā specifikācijā bija noteikts īstenojamo konsultāciju astronomisko stundu skaits. Iepirkuma nolikuma 44. punktā noteikts, ka iepirkuma līgums tiks slēgts, pamatojoties uz iepirkuma nolikumu, tehnisko specifikāciju un pretendenta piedāvājumu. Nolikuma 51. punktā noteikts, ka pasūtītājs patur tiesības grozīt kopējo paredzamo pakalpojumu skaitu jebkurā no iepirkuma daļām, samazinot vai palielinot nepieciešamo pakalpojumu skaitu ne vairāk kā par 10 %.?

Aģentūra un pieteicēja 2016. gada 5. oktobrī noslēdza Līgumu par individuālo un grupu psihoterapeitu konsultāciju sniegšanu Zemgales reģionā (12. daļa) un individuālo un grupu psihologu konsultāciju sniegšanu Vidzemes reģionā (4. daļa). Kopējā līguma summa bija noteikta 430 881,66 *euro* bez PVN. Tehniskajā specifikācijā norādītais plānotais konsultāciju apjoms 12. daļā bija 9295 astronomiskās stundas, bet 4. daļā – 8382 astronomiskās stundas.

[1.2] Nosakot piemērotu atbalsta pasākumu, izvērtē katra klienta individuālo situāciju. Ja tiek identificēta nepieciešamība pēc psiholoģiska atbalsta, zems bezdarbnieka pašvērtējums vai nepietiekama motivācija meklēt darbu, aģentūra bezdarbnieku noriko dalībai kādā no atbalsta pasākumiem „Psihologu un psihoterapeitu individuālās konsultācijas un grupu konsultācijas" ietvaros – grupu psihologa konsultāciju, individuālo psihologa konsultāciju, grupu psihoterapeita konsultāciju vai individuālo psihoterapeita konsultāciju. Atbalsta pasākuma veiksmīga īstenošana ir cieši saistīta ar mērķa grupas bezdarbnieku motivāciju saņemt atbalsta pasākumu. Bezdarbniekam pēc pirmās konsultācijas ir tiesības atteikties turpināt sadarbību ar psihologu vai psihoterapeitu, turklāt liela daļa mērķa grupas bezdarbnieku ir ar zemu pašapziņu, maz motivēti, kā arī finansiāli nestabili, līdz ar to aģentūra nevar garantēt ieplānoto konsultāciju apmeklējumu pilnā plānotajā apjomā.

Pamatojoties uz 2015. gada 29. decembrī ar Centrālo finanšu un līgumu aģentūru noslēgtās vienošanās par Eiropas Sociālā fonda projekta „Atbalsts ilgstošajiem bezdarbniekiem" Nr. 9.1.1.2/15/1/001 īstenošanu (turpmāk – vienošanās) noteikto, atbalsta pasākuma „Psihologu un psihoterapeitu individuālās konsultācijas un grupu konsultācijas" ietvaros noteikts, ka vienam mērķa grupas bezdarbniekam psihologu un psihoterapeitu konsultācijām paredzētas vidēji 11 stundas. Attiecīgi, plānojot iepirkuma ietvaros plānoto konsultāciju skaitu, tika ņemts vērā gan vidējais ilgstošo bezdarbnieku skaits katra reģiona ietvaros, gan plānotais konsultāciju skaits vienam mērķa grupas klientam atbilstoši vienošanās noteiktajam. Plānoto konsultāciju apjomu aģentūra norāda, ņemot vērā ārējos faktorus, kas ietekmē attiecīgā atbalsta pasākuma īstenošanu. Šāds nosacījums paredzēts arī iepirkuma tehniskās specifikācijas 12. punktā, kas noteic, ka aģentūra pakalpojumu pieprasa pēc vajadzības un negarantē pakalpojuma pieprasījumu pilnā paredzamajā apjomā un termiņā.

[1.3] Ministru kabineta 2011. gada 25. janvāra noteikumu Nr. 75 „Noteikumi par aktīvo nodarbinātības pasākumu un preventīvo bezdarba samazināšanas pasākumu organizēšanas un finansēšanas kārtību un pasākumu īstenotāju izvēles principiem" (turpmāk – Noteikumi Nr. 75) 4. punkts noteic, ka aģentūra bezdarbniekus pasākumos iesaista saskaņā ar individuālo darba meklēšanas plānu. Plānu izstrādā aģentūra, ņemot vērā situāciju darba tirgū, ka arī bezdarbnieka priekšlikumus un vajadzības. Atbilstoši bezdarbnieku pieteikumiem un konsultāciju plānam, pieteicēja Līguma darbības laikā sniedza individuālās un grupu psihologu un psihoterapeitu konsultācijas par kopējo summu 214 954,76 *euro* ar PVN.

Lai nodrošinātu konsultāciju apmeklētību, koordinējošie eksperti individuāli strādāja ar katru mērķa grupas bezdarbnieku, tos motivējot saņemt psihologu vai psihoterapeitu pakalpojumus. Tika organizētas apmācības, kuru laikā skaidrota mērķa grupas specifika, atkārtoto konsultāciju apmeklēšanas lietderība un nozīmīgums. Lai veicinātu vienotu izpratni par atkārtotu konsultāciju nozīmi un novērstu konsultāciju ierobežošanu, aģentūra regulāri informēja projekta koordinējošos ekspertus par plānoto konsultāciju apjomu, sekoja līdzi rādītāju izpildei un reaģēja, ja tika organizētas un

sniegtas mazāk konsultācijas, nekā paredz apstiprinātie rādītāji. Turklāt projekta koordinējošie eksperti tika aicināti neierobežot pakalpojuma pieejamību, bet plānot konsultācijas atbilstoši bezdarbnieku pieprasījumam, nodrošinot lietderīgu un kvalitatīvu pakalpojumu.

Aģentūra, īstenojot atbalsta pasākumu „Psihologu un psihoterapeitu individuālās un grupas konsultācijas", ir rīkojusies atbilstoši normatīvajiem aktiem, līdz ar to pieteicējas iesniegums par zaudējumu atlīdzināšanu ir nepamatots un noraidāms.

[2] Nepiekrītot Lēmumam, pieteicēja ar pieteikumu vērsās Administratīvajā rajona tiesā. Pieteikums pamatots ar šādiem argumentiem.

Iepirkuma priekšmeta daļā Nr. 12 „Psihoterapeita individuālo un grupu konsultāciju īstenošana Zemgales reģionā (Aizkraukles, Bauskas, Dobeles, Jēkabpils, Jelgavas filiāles darbības teritorija) norādītais plānoto sniedzamo psihoterapeita stundu (konsultāciju) skaits bija norādīts 9295 konsultācijas, kā arī plānotais pakalpojuma sniedzēju – psihoterapeitu – skaits norādīts 4. Iepirkuma 4. daļā „Psihologa individuālo un grupu konsultāciju sniegšana Vidzemes reģionā" plānotais konsultāciju skaits bija 8382 konsultācijas, nepieciešamais psihologu skaits – vismaz 4. Iepirkuma nolikuma 51. punktā tika norādīts, ka pasūtītājs patur tiesības grozīt kopējo paredzamo pakalpojumu skaitu ne vairāk kā par 10 %. Savukārt iepirkuma nolikuma 54. punktā norādīts, ka pasūtītājs pakalpojumu pieprasa pēc vajadzības un negarantē pakalpojuma pieprasījumu pilnā paredzamajā apjomā un termiņā. Savukārt nolikuma 44. pantā norādīts, ka iepirkuma līgums tiks slēgts, pamatojoties uz iepirkuma nolikumu, tehnisko specifikāciju un pretendenta piedāvājumu.

Maksimālā Līguma summa saskaņā ar Līguma 8. punktu tika noteikta 430 881,66 *euro*, ko veidoja pieteicējas piedāvātā cena par vienu konsultāciju reizināta ar iepirkuma tehniskajā specifikācijā norādīto plānoto konsultāciju skaitu. Tehniskās specifikācijas 11. punktā ir noteikts, ka aģentūra pakalpojumu pieprasa pēc vajadzības un negarantē pakalpojuma pieprasījumu pilnā apmērā. Par pieļaujamo 10 % stundu apjoma korekciju ne Līgumā, ne tehniskajā specifikācijā atrunas nav, taču, ņemot vērā, ka pieteicējai nebija iespējas pirms parakstīšanas iepazīties ar Līguma tekstu, tas bija neapspriests, pieteicējai bija tiesības paļauties uz Administratīvā procesa likuma 10. pantā noteikto tiesiskās paļāvības principu.

Saskaņā ar tehniskās specifikācijas 18.3. punktu pasākuma īstenotājs pēc pirmās konsultācijas aģentūrai un bezdarbniekam sniedz informāciju par ieteicamo konsultācijas veidu, konsultācijas biežumu un apjomu. Minēto Līguma izpildes gaitā nebija iespējams īstenot, jo 2016. gada rudenī, neilgi pēc līgumu noslēgšanas, aģentūra projekta ekspertiem rīkoja mācības, kurās kā eksperti skaidrojumam, kā jāīsteno pasākums, pieaicināja /pers. J/, pēc izglītības psiholoģi, kura tobrīd bija vienas no pasākuma īstenotājas – SIA „Latvian Holidays" – vienīgā īpašniece un vadītāja. Līdz ar to /pers. J/, būdama psiholoģe un vienlaicīgi vadot vienu no pakalpojuma sniedzēju uzņēmumiem, sniedza padomus un deva norādījumus projekta darbiniekiem, cik bieži un kā organizējamas konsultācijas (arī psihoterapeitiem), pati arī strādājot kā psiholoģe šajā projektā, konsultējot ilgstošos bezdarbniekus citā iepirkuma priekšmeta sadaļā – Kurzemes reģionā. Projekta „Atbalsts ilgstošajiem bezdarbniekiem" eksperti un organizatori /pers. J/ norādes pieņēma kā saistošas arī pārējiem īstenotājiem. Tā kā SIA „Latvian Holidays" iepirkumā startēja ar ļoti zemām cenām, īstenot līgumsaistības /pers. J/ uzņēmumam bija sarežģīti, iespējams, tāpēc, klausot /pers. J/ norādījumiem, projekta atbildīgās personas iesniedza Aktīvo nodarbinātības un preventīvo bezdarba samazināšanas pasākumu rezultatīvo rādītāju un finanšu līdzekļu sadales komisijai (turpmāk – Finanšu sadales komisija) priekšlikumu par pasākuma realizāciju, kurā noteicošais vairs nebija konsultāciju skaits, bet gan iesaistāmās personas.

Pieteicējas iebildumi, ka konsultāciju skaits ir jāplāno, vadoties pēc plānoto konsultāciju skaita noslēgtajā līgumā, netika ņemti vērā. Ignorējot 2015. gada 29. decembrī ar Centrālo finanšu un līgumu aģentūru noslēgto vienošanos par ESF projekta „Atbalsts ilgstošajiem bezdarbniekiem" īstenošanu, kurā citstarp tika noteikts, ka katram bezdarbniekam paredzētas vidēji 11 psihoterapeita konsultācijas, jau 2016. gada 10. oktobrī aģentūra vienpusēji grozīja katram bezdarbniekam paredzēto konsultāciju skaitu uz 3 konsultācijām. Konsultāciju skaits no aģentūras puses Līguma darbības laikā vairākkārt tika ierobežots, Līguma darbības laikā pieņemot lēmumus par līguma priekšmeta apjoma būtiskām vienpusējām izmaiņām.

2017. gada novembrī aģentūras Valkas filiāles organizatore /pers. K/, ignorējot psihologu norādījumus un klientu vajadzības, atsūtīja informāciju, ka psihologa konsultācijas līdz gada beigām nav nepieciešamas, jo beidzies finansējums.

Sakarā ar līguma izpildes iespējas prettiesisku ierobežošanu pieteicējai ir nodarīti materiālie zaudējumi 210 647,44 *euro* apmērā.

[3] Rakstveida paskaidrojumā par pieteikumu aģentūra to neatzīst, pamatojoties uz Lēmumā minētiem argumentiem, papildus norādot turpmāk minētus argumentus.

[3.1] Pieteicējai bija tiesības atteikties parakstīt Līgumu un lūgt papildu laiku, lai iepazītos ar sagatavoto līguma projektu un tajā iekļautajiem nosacījumiem. Iepirkuma nolikumā tika iekļauti līgumiskie nosacījumi, līdz ar to pieteicējas norāde, ka tā netika iepazīstināta ar līguma projektu, nav pamatota.

Pieteicējas iebildumi, ka apmācības pasākumu īstenotājiem veica psiholoģe /pers. J/, nav attiecināmi uz izskatāmo lietu, jo aģentūra saviem darbiniekiem organizē dažādas mācības un dalību informatīvos semināros, lai celtu tās darbinieku profesionālo kvalifikāciju, kas attiecīgi nodrošina efektīvāku un kvalitatīvāku aģentūras deleģēto funkciju izpildi.

[3.2] Pieteicēja nav pareizi interpretējusi iepirkuma tehniskās specifikācijas 19.3. apakšpunktu. Minētais apakšpunkts ir saprotams tādējādi, ka katram no pasākuma īstenotājiem nav jāsniedz vispārīgas vadlīnijas par to, kā pasākums ir īstenojams kopumā, bet gan tas ir jāsaprot tādā kontekstā, ka pēc pirmās konsultācijas ar konkrēto bezdarbnieku pasākuma īstenotājam ir jāinformē aģentūra un konkrētā persona (bezdarbnieks) par to, kāds ir turpmākais sadarbības plāns ar personu, piemēram, cik un kāda veida konsultācijas nepieciešamas, to regularitāte. Līdz ar to pieteicējai ir bijusi iespēja minēto noteikumu īstenot.

[3.3] Pieteicēja norāda, ka aģentūra ir vienpusēji grozījusi katram no bezdarbniekiem paredzēto konsultāciju skaitu, tādā veidā vairākkārt ierobežojot konsultāciju skaitu Līguma darbības laikā. Ņemot vērā, ka bezdarba līmenis valstī un līdz ar to arī bezdarbnieku skaits ir ļoti mainīgs, aģentūra nevar garantēt gan ieplānoto konsultāciju simtprocentīgu apmeklējumu, gan nodrošināt konsultāciju skaita nemainīgumu. Šāds risks tika paredzēts, veidojot iepirkuma dokumentāciju, savukārt iepirkuma tehniskajā specifikācijā ir norādīts, ka aģentūra pakalpojumu pieprasa pēc vajadzības un negarantē pakalpojuma pieprasījumu pilnā un paredzamā apjomā un termiņā. Tehniskā specifikācija ir Līguma pielikums un Līguma neatņemama sastāvdaļa.

[3.4] Pieteicējas ieskatā, aģentūra, izdarot izmaiņas konsultāciju skaita samazināšanā, ir izdevusi administratīvo aktu, kurš pieteicējai nav paziņots, līdz ar to pieteicējai tikusi liegta iespēja to pārsūdzēt. Aģentūra norāda, ka lēmums grozīt konsultāciju skaitu ir pieņemts publiskā tiesību līguma ietvaros, nodrošinot tā izpildi. Ņemot vērā, ka lēmums par grozījumu izdarīšanu ir pieņemts, pamatojoties uz ar publisko tiesību līgumu nodibinātām publiski tiesiskajām attiecībām starp valsti un pieteicēju, tas aplūkojams kā lēmums, kas pieņemts saistībā ar publisko tiesību līguma izpildi, nevis kā patstāvīgs administratīvais akts.

Aģentūra, sagatavojot iepirkuma dokumentāciju, ir izdarījusi visu iespējamo, lai informētu pretendentus, ka Līguma izpildes gaitā var tikt veikti tā grozījumi un aģentūra negarantē pakalpojuma pieprasījumu pilnā apjomā.

[4] Rakstveida paskaidrojumā par pieteikumu Labklājības ministrija to neatzīst, papildus norādot, ka aģentūras iepirkuma komisija 2016. gada 25. aprīļa sēdē, sniedzot atbildes uz uzdotajiem jautājumiem par iepirkumu, nepārprotami un vairākkārt apliecinājusi savu gribu noslēgt iepirkuma līgumu ar nosacījumu, ka pakalpojuma apjoms nav prognozējams, pakalpojums tiks pieprasīts pēc vajadzības un aģentūra negarantēs pakalpojuma pieprasījumu

pilnā paredzamajā apjomā un termiņā.

Starp pieteicēju un aģentūru Līguma izpildes laikā ir notikusi elektroniska sarakste, kuras laikā ir panākta vienošanās par konsultāciju vietām, apjomu un laikiem. Ir notikusi līguma saistību izpilde – sniegto konsultāciju apmaksa pēc pieteicējas iesniegtajiem rēķiniem. Ministrijas ieskatā, rēķinu izsniegšana un apmaksa ir uzskatāma par faktisku abpusēju līguma pušu gribas izteikumu, ko var uzskatīt par vienošanos attiecībā uz līguma izpildes kārtību attiecīgos norēķinu periodos. Līdz ar to lietā nevar pastāvēt strīds par līguma pareizu izpildi tā samaksas sadaļā vai zaudējumu radīšanu no aģentūras puses.

No Līguma 8. punkta konstatējams, ka aģentūras uzņemtajās materiālajās saistībās noteikta maksimāli iespējamā Līguma samaksa, taču ne garantētā Līguma apmaksa. Līguma apmaksa veidojās pēc faktiski sniegtā pakalpojuma apjoma. 2017. gada 29. decembrī līgumsaistības izbeidzās bez pretenziju izvirzīšanas no Līguma pusēm.

Līdz ar to pieteicēja Līguma spēkā esības un izpildes laikā nav cēlusi rakstveida iebildumus par līguma izpildi.

[5] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāve pieteikumu uzturēja. Atbildētāju pārstāvji tiesas sēdē pieteikumu neatzina.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, uzklausot procesa dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms.

[7] Lietā nav strīda, ka pieteicēja un aģentūra 2016. gada 5. oktobrī noslēdza Līgumu (*lietas 1. sējuma 11.-17. lapa*).

Uzskatot, ka Līgums netika pienācīgi izpildīts, pieteicēja 2018. gada 1. martā vērsās Labklājības ministrijā ar iesniegumu par zaudējumu atlīdzināšanu saistībā ar Līguma neizpildi pilnā apmērā, proti, neīstenojot Līgumā norādīto konsultāciju skaitu ar tehniskajā specifikācijā pieļaujamo korekcijas apjomu 10 % (*lietas 1. sējuma 100.-102. lapa*).

Ar Lēmumu, secinot, ka Līgums ir izpildīts pareizi, pieteicējas iesniegums par zaudējumu atlīdzību 210 647,44 *euro* saistībā ar Līguma neizpildi atzīts par nepamatotu (*lietas 1. sējuma 62. -67. lapa*).

Nepiekrītot Lēmumam, pieteicēja ar pieteikumu vērsās Administratīvajā rajona tiesā (*lietas 1. sējuma 4.-10. lapa*), lūdzot tiesai pārbaudīt Līguma izpildes pareizību un atlīdzināt zaudējumus 210 647,44 *euro* apmērā.

Konstatējams, ka lietā pastāv strīds, vai Līgums tika izpildīts pareizi.

[8] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 184. panta pirmās daļas 4. punktu pieteikumu var iesniegt tajā skaitā par publisko tiesību līguma atbilstību tiesību normām, tā spēkā esamību un izpildes pareizību. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 256.[1] panta ceturto daļu, ja pieteikuma priekšmets ir publisko tiesību līguma izpildes pareizība, tiesa taisa spriedumu, kurā tiek konstatēts, vai publisko tiesību līgums ir izpildīts pareizi vai kā tas būtu pareizi jāizpilda.

Saskaņā ar iepriekš minēto secināms, ka tiesai jāpārbauda, vai ir pamatots pieteicējas viedoklis, ka Līgums izpildīts nepareizi.

[9] No pieteikuma kopsakarā ar sniegto paskaidrojumu tiesas sēdē izriet pieteicējas viedoklis, ka pasūtītāja Līguma īstenošanas laikā nepamatoti koriģēja līguma priekšmetu vairāk kā par 50 %, proti, neīstenoto konsultāciju apjoms iepirkuma 4. daļā bija 41,46 % un 12. daļā 64,*03* % *(sk. tiesas sēdes protokolu, lietas 7. sējuma 63. lapa*). Minētais ir pretrunā ar iepirkuma nolikuma 51. punktā noteikto, ka pasūtītājs patur tiesības grozīt kopējo paredzamo pakalpojumu skaitu ne vairāk kā par 10 %. Tātad noteiktā 10 % konsultāciju/stundu korekcija varēja būt ne lielāka par 1767 konsultācijām/stundām pie plānotajām 17677 konsultācijām/stundām (iepirkuma 4. daļa + 12.daļa). Savukārt faktiski pieteicējai tika pieprasītas un apmaksātas, kā arī sniegtas konsultācijas bezdarbniekiem par kopējo summu 214 954,76 *euro* ar PVN (par minēto lietā strīds nepastāv).

Līdz ar to tiesa turpmāk pārbauda, vai Līguma izpildes gaitā pasūtītāja pamatoti samazināja bezdarbniekiem sniedzamo konsultāciju apjomu.

[10] Kā izriet no lietas materiāliem, aģentūra 2016. gada 15. aprīlī izsludināja iepirkumu Nr. NVA 2016/10_ESF (*turpmāk – iepirkums, sk. nolikumu, lietas 1. sējuma 37.- 46. lapa*), kura priekšmets bija psihologu un psihoterapeitu individuālo un grupu konsultāciju īstenošana ilgstošajiem bezdarbniekiem saskaņā ar iepirkuma tehnisko specifikāciju (iepirkuma nolikuma 4.1. punkts). No iepriekš minētā iepirkuma nolikuma 4.1. punkta izriet, ka iepirkuma priekšmeta detalizētāki nosacījumi izriet no iepirkuma tehniskās specifikācijas. Attiecīgi potenciālam pakalpojuma sniedzējam tika sniegta nepārprotama norāde, ka detalizētāks iepirkuma priekšmeta skaidrojums un nosacījumi ietverti tehniskajā specifikācijā.

Iepirkums bija sadalīts 12 iepirkuma priekšmeta daļās, katrai daļai nolikumam pievienotajā tehniskajā specifikācijā (*lietas 1. sējuma 32.-36. lapa*) bija noteikts plānotais īstenojamo konsultāciju astronomisko stundu skaits. Savukārt iepirkuma nolikuma 54. punkts precizēja, ka pasūtītājs pakalpojumu pieprasa pēc vajadzības un negarantē pakalpojuma pieprasījumu pilnā paredzamajā apjomā un termiņā.

Iepirkuma nolikuma 44. punktā noteikts, ka iepirkuma līgums tiks slēgts, pamatojoties uz iepirkuma nolikumu, tehnisko specifikāciju un pretendenta piedāvājumu.

[11] Publisko iepirkumu likuma (turpmāk arī – Likums) (*Likums, kas bija spēka Līguma noslēgšanas brīdī, līdz 2017. gada 1. martam*) 67. panta pirmā daļa nosaka, ka iepirkuma līgums nosaka tiesiskās attiecības starp pasūtītāju vai pasūtītājiem un piegādātāju vai piegādātājiem. Savukārt no Likuma 67. panta otrās daļas 3. punkta izriet, ka pasūtītājs, sagatavojot iepirkuma līgumu, iepirkuma līgumā norāda iepirkuma priekšmetu, tā apjomu, kvalitātes prasības un citu nepieciešamo informāciju.

Likuma 17. panta pirmā daļa nosaka, ka tehniskās specifikācijas tiek ietvertas iepirkuma procedūras dokumentos un nosaka būvdarbiem, pakalpojumiem vai piegādēm izvirzītās prasības. Minētā panta trešā daļa paredz, ka tehniskajās specifikācijās nosaka publiskiem piegādes un pakalpojuma līgumiem nepieciešamajām piegādēm un pakalpojumiem izvirzītās prasības. Publiskam pakalpojuma līgumam papildus nosaka pakalpojumu mērķi, izmantojamās metodes un resursus (ja nepieciešams), kā arī gala rezultātu.

Aģentūra un pieteicēja 2016. gada 5. oktobrī noslēdza Līgumu par individuālo un grupu psihoterapeitu konsultāciju sniegšanu Zemgales reģionā (12. daļa) un individuālo un grupu psihologu konsultāciju sniegšanu Vidzemes reģionā (4. daļa). Maksimālā līguma summa bija noteikta 430 881,66 *euro* bez PVN. Līguma 1. pielikumā – tehniskajā specifikācijā (turpmāk arī – tehniskā specifikācija) norādītais plānotais konsultāciju apjoms 12. daļā bija 9295 astronomiskās stundas, bet 4. daļā – 8382 astronomiskās stundas.

Kā izriet no Līguma 2. punkta iepirkuma priekšmets ir individuālo un grupu psihoterapeitu konsultāciju īstenošana Vidzemes un Zemgales reģionā (Alūksnes, Cēsu, Gulbenes, Madonas, Valkas, Valmieras, Aizkraukles, Bauskas, Dobeles, Jēkabpils, Jelgavas filiāles darbības teritorija) reģistrētajiem bezdarbniekiem. Līdz ar to secināms, ka iepirkuma priekšmets nav konkrēts konsultāciju apjoms, kā uzskata pieteicēja, bet gan individuālo un grupu

psihoterapeitu konsultāciju īstenošana Vidzemes un Zemgales reģionā reģistrētajiem bezdarbniekiem (plānotais apjoms 17677 astronomiskās stundas). Minētais arī izriet no tehniskās specifikācijas 5. punktā noteiktā, proti, ka iepirkuma mērķis ir izvēlēties pasākuma īstenotājus, kuri nodrošinās psihologu un psihoterapeitu individuālo un grupu konsultāciju īstenošanu atbilstoši šai specifikācijai, laika posmā no Līguma noslēgšanas brīža līdz 2017. gada 29. decembrim.

Tāpat no tehniskās specifikācijas 3. un 4. punkta izriet, ka atbalsta pasākuma ietvaros pakalpojuma sniedzējam (izskatāmajā gadījumā pieteicējai) jānodrošina konsultācijas, kuru plānotais apjoms ir 17677 astronomiskās stundas. Savukārt tehniskās specifikācijas 12. punkts paredz, ka aģentūra pakalpojumu pieprasa pēc vajadzības un negarantē pakalpojuma pieprasījumu pilnā paredzamajā apjomā un termiņā (*sk. Līguma 1. pielikumu, lietas 1. sējuma 19. lapa*). Minētais nosacījums iekļauts arī nolikuma 54. punktā.

Iepriekš minētais norāda, ka ne no Līguma, ne no tehniskās specifikācijas neizriet, ka pieteicējai Līguma izpildes gaitā tiks nodrošināts tehniskajā specifikācijā norādītais sniedzamo konsultāciju plānotais apjoms – 17677 astronomiskās stundas – pilnā apjomā. Uz minēto papildus norāda arī Līguma 8. punktā noteiktais, ka maksimālā līguma summa ir 430 881,66 *euro*. Tiesas ieskatā, minētais nepārprotami norāda, ka pastāv iespēja, ka Līgumā noteiktā līguma summa var samazināties atbilstoši pieprasīto un izpildīto konsultāciju apjomam.

No iepriekš minēto apstākļu kopuma secināms, ka aģentūra, gatavojot iepirkuma dokumentāciju, ir skaidri norādījusi, ka ir pieļaujami publiskā līguma grozījumi. Tas, kā jau tiesa norādīja iepriekš, nepārprotami izriet no nolikuma 54. punkta, kā arī iepirkuma tehniskās specifikācijas 12. punkta, kas ir Līguma pielikums un Līguma neatņemama sastāvdaļa.

Pamatojoties uz iepriekš minēto, tiesa uzskata, ka ir nepamatots pieteicējas viedoklis, ka Līgums izpildīts nepareizi.

[12] Tiesa papildus norāda, ka gadījumi, kad pieļaujama iepirkuma līguma grozīšana, ir paredzēti Publisko iepirkumu likuma 61. pantā (*likums, kas ir spēkā no 2017. gada 1. marta*). Būtiski grozījumi iepirkuma līgumā ir pieļaujami, ja tie bijuši paredzēti iepirkuma procedūras dokumentos, pieļautu atšķirīgu piedāvājumu iesniegšanu vai citu kandidātu vai pretendentu dalību vai izvēli iepirkuma procedūrā (61. panta otrās daļas 1. punkts); iepirkuma procedūras dokumenti un iepirkuma līgums skaidri un nepārprotami paredz grozījumu iespēju, nosacījumus, ar kādiem grozījumi ir pieļaujami, grozījumu apjomu un būtību. Šādi noteikumi par grozījumiem var attiekties uz līgumcenas pārskatīšanu, izvēles iespēju izmantošanu, kā arī uz citiem iepirkuma līguma vai vispārīgās vienošanās izpildes aspektiem (61. panta trešās daļas 1. punkts); iepirkuma līguma grozījumi ir nepieciešami tādu iemeslu dēļ, kurus pasūtītājs iepriekš nevarēja paredzēt (61. panta trešās daļas 3. punkts).

Arī Senāta norādītais attiecībā uz Publisko iepirkumu likuma 67.[1] panta otrās daļas 1. punkta (*likums, kas bija spēkā līdz 2017. gada 1. martam*) normas interpretāciju ir saprotams tādējādi, ka būtisku grozījumu izdarīšana iepirkuma līgumā pēc līguma noslēgšanas ir pieļaujama tad, ja iepirkuma dokumentos šāda iespēja ir bijusi paredzēta, skaidri un nepārprotami nodrošinot, ka visi saimnieciskās darbības subjekti, kas ieinteresēti piedalīties minētajā līgumā, iepazīstoties ar iepirkuma dokumentāciju, apzinās būtisku grozījumu veikšanas iespēju. Pārbaudot iepirkuma dokumentāciju kopumā un kopsakarā ar lietas faktiskajiem apstākļiem, jānovērtē, vai konkrētajos apstākļos ir uzskatāms, ka visiem potenciālajiem pretendentiem, iepazīstoties ar nolikuma dokumentāciju, būtu vajadzējis saprast, ka līguma izpildes ietvaros pie noteiktiem nosacījumiem pastāv iespēja izdarīt tādus grozījumus iepirkuma līgumā (*Senāta 2019. gada 20. jūnija sprieduma lietā Nr. SKA-869/2019 (A420143417) 9. un 11. punkts*).

Kā jau tiesa konstatēja iepriekš [11], no iepirkuma dokumentācijā noteiktā, proti, iepirkuma nolikuma 4.1. punkta un 54. punkta kopsakarā ar iepirkuma nolikumam pievienotajā tehniskajā specifikācijā noteikto, secināms, ka visiem potenciālajiem pretendentiem, iepazīstoties ar nolikuma dokumentāciju, vajadzēja saprast, ka līguma izpildes ietvaros pie noteiktiem nosacījumiem pastāv iespēja izdarīt grozījumus iepirkuma līgumā, proti, ka netiek garantēts plānotais konsultāciju apjoms tehniskajā specifikācijā noteiktajā apjomā, bet pieprasīto konsultāciju apjoms var tikt grozīts, atkarībā no vajadzības. Līdz ar to tiesa uzskata, ka pasūtītāja pamatoti un tiesiski līguma izpildes gaitā samazināja konsultāciju skaitu, vadoties pēc to nepieciešamības, ņemot vērā ārējos faktorus, kas ietekmē attiecīgā atbalsta pasākuma īstenošanu, un ka visas personas (tajā skaitā pieteicēja), kuras bija ieinteresētas iegūt tiesības noslēgt iepirkuma līgumu, iepazīstoties ar iepirkuma dokumentāciju, apzinājās būtisku grozījumu veikšanas iespēju.

[13] Pieteicēja norāda, ka maksimālā Līguma summa saskaņā ar Līguma 8. punktu tika noteikta 430 881,66 *euro*, ko veidoja pieteicējas piedāvātā cena par vienu konsultāciju 27,97 *euro* reizināta ar iepirkuma tehniskajā specifikācijā norādīto plānoto konsultāciju skaitu 18425. Tehniskās specifikācijas 12. punktā ir noteikts, ka aģentūra pakalpojumu pieprasa pēc vajadzības un negarantē pakalpojuma pieprasījumu pilnā apmērā. Par pieļaujamo 10 % stundu apjoma korekciju ne Līgumā, ne tehniskajā specifikācijā atrunas nav, taču, ņemot vērā, ka pieteicējai nebija iespējas pirms parakstīšanas iepazīties ar Līguma tekstu, tas bija neapspriests, pieteicējai bija tiesības paļauties uz Administratīvā procesa likuma 10. pantā noteikto tiesiskās paļāvības principu.

Kā norāda Labklājības ministrija rakstveida paskaidrojumā, aģentūras iepirkuma komisija 2016. gada 25. aprīļa un 29. aprīļa sēdē sniedzot atbildes uz uzdotajiem jautājumiem par iepirkumu, nepārprotami un vairākkārt apliecinājusi savu gribu noslēgt iepirkuma līgumu ar nosacījumu, ka pakalpojuma apjoms nav prognozējams, pakalpojums tiks pieprasīts pēc vajadzības un aģentūra negarantēs pakalpojuma pieprasījumu pilnā paredzamajā apjomā un termiņā, minētās atbildes publiski pieejamas: https://www.nva.gov.lv/index.php?cid=2&mid=295&from=20 (*lietas 1. sējuma 85.- 92. lapa*).

Kā izriet no atbildētājas pārstāves paskaidrotā tiesas sēdē, Līguma projekts tika nosūtīts savlaicīgi pieteicējai e-pastā (*sk. tiesas sēdes protokolu, lietas 7. sējuma 47. lapa*). Tiesa konstatē, ka minēto apstiprina lietā iesniegtā e-pasta sarakstes izdruka (*lietas 6. sējuma 227. lapa*), no kuras izriet, ka aģentūra 2016. gada 19. septembrī nosūtījusi pieteicējas pilnvarotajai personai Līguma projektu. Savukārt Līgums noslēgts 2016. gada 5. oktobrī. Attiecīgi, tiesas ieskatā, pieteicējai bija pietiekami laika (15 dienas), lai iepazītos ar Līguma projektu un izteiktu iebildumus, ja tādi būtu bijuši.

Papildus konstatējams, ka pieteicēja tiesai nav norādījusi, kādi nepārvarami apstākļi bijuši par iemeslu un traucējuši pieteicējai iepazīties ar Līgumu pirms tā parakstīšanas. Tāpat pieteicēja nav iesniegusi pārbaudāmus pierādījumus, kas norādītu, ka pieteicēja parakstījusi Līgumu spaidu vai maldības ietekmē. Attiecīgi secināms, ka tikai no pašas pieteicējas bija atkarīgs pilnvērtīgi iepazīties ar Līgumu pirms tā parakstīšanas, vai arī to nedarīt. Pamatojoties uz iepriekš minēto, tiesa uzskata, ka pieteicējas atsauce uz Administratīvā procesa likuma 10. pantā noteikto tiesiskās paļāvības principa neievērošanu ir nepamatota.

[14] Pieteicēja norāda, ka aģentūra ir nepamatoti vienpusēji grozījusi katram no bezdarbniekiem paredzēto konsultāciju skaitu, tādā veidā vairākkārt ierobežojot konsultāciju skaitu Līguma darbības laikā. Pieteicējas ieskatā, bija iespējams veikt konsultēšanu tehniskajā specifikācijā noteiktajā apjomā, ja vien aģentūra un Finanšu sadales komisija nebūtu mākslīgi ierobežojusi pakalpojuma saņemšanu.

Tiesa piekrīt aģentūras viedoklim, ka bezdarba līmenis valstī un līdz ar to arī bezdarbnieku skaits ir ļoti mainīgs. Attiecīgi aģentūra nevarēja garantēt gan ieplānoto konsultāciju simtprocentīgu apmeklējumu, gan nodrošināt konsultāciju skaita nemainīgumu maksimāli plānotajā apjomā. Līdz ar to šāds risks tika paredzēts, veidojot iepirkuma dokumentāciju, kā arī iepirkuma nolikumā un iepirkuma tehniskajā specifikācijā tika norādīts, ka aģentūra pakalpojumu pieprasa pēc vajadzības un negarantē pakalpojuma pieprasījumu pilnā un paredzamā apjomā un termiņā.

Tāpat secināms, ka saskaņā ar Noteikumu Nr. 75 4. punktu aģentūra bezdarbniekus pasākumos iesaista saskaņā ar individuālo darba meklēšanas plānu. Plānu izstrādā aģentūra, ņemot vērā situāciju darba tirgū, ka arī bezdarbnieka priekšlikumus un vajadzības un ka atbilstoši bezdarbnieku pieteikumiem un konsultāciju plānam pieteicēja Līguma darbības laikā sniedza individuālās un grupu psihologu un psihoterapeitu konsultācijas par kopējo summu 214 954,76 *euro* ar PVN.

Kā izriet no pasūtītājas paskaidrotā, lai nodrošinātu konsultāciju apmeklētību, koordinējošie eksperti individuāli strādāja ar katru mērķa grupas bezdarbnieku, tos motivējot saņemt psihologu vai psihoterapeitu pakalpojumus. Tika organizētas apmācības, kuru laikā skaidrota mērķa grupas specifika, atkārtoto konsultāciju apmeklēšanas lietderība un nozīmīgums. Lai veicinātu vienotu izpratni par atkārtotu konsultāciju nozīmi un novērstu konsultāciju ierobežošanu, aģentūra regulāri informēja projekta koordinējošos ekspertus par plānoto konsultāciju apjomu, sekoja līdzi rādītāju izpildei un reaģēja, ja tika organizētas un sniegtas mazāk konsultācijas, nekā paredz apstiprinātie rādītāji. Turklāt projekta koordinējošie eksperti tika aicināti neierobežot pakalpojuma pieejamību, bet plānot konsultācijas atbilstoši bezdarbnieku pieprasījumam, nodrošinot lietderīgu un kvalitatīvu pakalpojumu.

Tiesa konstatē, ka pieteicēja nav iesniegusi pierādījumus, kas norādītu, ka aģentūra nebūtu veikusi iepriekš minēto pasākumu kopumu. Līdz ar to tiesai nav pamata secināt, ka aģentūra būtu rīkojusies voluntāri un nepamatoti samazinājusi pieprasīto konsultāciju apmēru.

[15] Ievērojot iepriekš konstatēto, tiesa atzīst, ka Līgums izpildīts pareizi, bet pieteicējas viedoklis, ka Līgums nav izpildīts pareizi, nav pamatots.

[16] Pieteicēja pieteikumā lūdz tiesai uzlikt pienākumu atbildētājām atlīdzināt zaudējumus 210 647,44 *euro* apmērā, kas radušies saistībā ar Līguma nepareizu izpildi, proti, aģentūrai nepamatoti samazinot konsultāciju apjomu.

No lietas materiāliem izriet, ka lietā nav strīda, ka atbilstoši bezdarbnieku pieteikumiem un konsultāciju plānam pieteicēja Līguma darbības laikā sniedza individuālās un grupu psihologu un psihoterapeitu konsultācijas par kopējo summu 214 954,76 *euro* ar PVN un ka minēto summu pieteicēja saņēmusi pilnā apmērā.

Tiesa norāda, ka strīdos saistībā ar publisko tiesību līguma nepareizu izpildi tam līdzējam, attiecībā pret kuru līgums netiek pareizi pildīts, ir atzīstamas tiesības pieprasīt gan līguma pareizu izpildi, gan atlīdzinājumu, ja līguma nepareiza izpilde tam radījusi zaudējumus. Līdz ar to ir nošķirams, kuros gadījumos konkrēti maksājumi tiek prasīti kā izpilde un kuros – kā atlīdzinājums (*sk. Višķere I., Ratnika S. Pieteikums par publisko tiesību līgumu. Jurista Vārds, 24.04.2018., Nr. 17/18 (1023/1024), 43.-51. lpp.*).

Tādos gadījumos, kad līdzēju starpā ir strīds par to, vai viens no līdzējiem otram izmaksā maksājumus tādā apmērā, kā izriet no publisko tiesību līguma saistībām, administratīvā tiesa pārbauda, kādas saistības no līguma izriet un vai līdzēji tās pilda. Ja tiesa atzīst, ka viens no līdzējiem līgumu nepilda pareizi, jo otram izmaksā maksājumus mazākā apmērā, kā būtu jāmaksā, tiesa atzīst, ka līgums tiek pildīts nepareizi un nosaka, kā tas būtu pildāms pareizi (kāda apmēra maksājumi saskaņā ar līgumu ir jāveic). Šādā situācijā, ja laika posmā līdz tiesas spriedumam līguma saistību nepareizas izpildes dēļ viens no līdzējiem nav saņēmis maksājumus tādā apmērā, kādā tie būtu jāsaņem, pienākuma uzlikšana pirmajam līdzējam izmaksāt otrajam līdzējam nepamatoti neizmaksāto būtu aplūkojama līguma izpildes prasījuma ietvaros. Savukārt zaudējumi ir ārpuslīgumisks pamatums, līdz ar to kā zaudējumu atlīdzības prasījums varētu būt skatāms prasījums par tāda veida mantiska rakstura izmaksām vai pamatumu, kas personai rodas otra līdzēja rīcības dēļ, bet kas nav sedzamas vai atlīdzināmas ar pienācīgu līguma izpildi (*Administratīvās apgabaltiesas 2016. gada 27. jūnija sprieduma lietā Nr. A420352613 32. punkts*).

Kā izriet no pieteikuma kopsakarā ar iesniegtajiem papildu paskaidrojumiem, tiesa secina, ka pieteicēja lūdz atlīdzināt zaudējumus, kas ir atlīdzināmi ar Līguma nepareizu izpildi. Pieteicēja nav norādījusi uz zaudējumiem, kas radās atbildētājas rīcības dēļ, bet kas nav atlīdzināmi ar pienācīgu Līguma izpildi.

Pamatojoties uz iepriekš minēto kopsakarā ar tiesas konstatēto, ka Līgums tika izpildīts pareizi, secināms, ka nav atlīdzināmi zaudējumi 210 647,44 *euro* apmērā, kas, pieteicējas ieskatā, radušies saistībā ar Līguma nepareizu izpildi.

Tiesa papildus vēlas norādīt, ka Līgums neparedz pasūtītājam pieprasīt vairāk konsultāciju un attiecīgi veikt to apmaksu, nekā nepieciešams atbalsta pasākuma „Psihologu un psihoterapeitu individuālās konsultācijas un grupu konsultācijas" ietvaros. Līdz ar to pieteicējas vēlme, lai tiktu nodrošināta konsultāciju sniegšana plānotajā apjomā ir nepamatota un ir pretrunā ar Līgumā, kā arī nolikumā un tehniskajā specifikācijā iekļautajiem nosacījumiem.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 251. panta sesto daļu un 256.[1] panta ceturto daļu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Kūrija" pieteikumu par Eiropas Sociālā fonda projekta „Atbalsts ilgstošajiem bezdarbniekiem" Nr. 9.1.1.2/15/I/001 līguma Nr. NVA 2016/10. ESF/1.1-10.13/16 par atbalsta pasākuma „Psihologu un psihoterapeitu individuālās konsultācijas un grupu konsultācijas" īstenošanu izpildes pareizību.

Konstatēt, ka Nodarbinātības valsts aģentūra pareizi izpildīja 2016. gada 5. oktobrī Eiropas Sociālā fonda projekta „Atbalsts ilgstošajiem bezdarbniekiem" Nr. 9.1.1.2/15/I/001 līgumu Nr. NVA 2016/10. ESF/1.1-10.13/16 par atbalsta pasākuma „Psihologu un psihoterapeitu individuālās konsultācijas un grupu konsultācijas" īstenošanu

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Jelgava tiesu namā.

Tiesnesis A. Vīksne